

Toomas Hendrik Ilves

Eesti on riigikaitse ülesehitusel olnud viimase 20 aasta jooksul edukas – täna oleme NATO liige. Nüüd ei tohi me aga muganduda, vaid peame jätkama enda huvide eest seismist.

20 aastat tagasi oli neil, kes alustasid Eesti kaitseväge taastamist, palju entusiasmi, kuid vähe teadmisi. Kuid neil oli kõvasti pealehakkamist ja õnneks ka soovi õppida. Nii on kaitsevägi arenenud koos riigiga – kord väiksemate, siis suuremate sammudega. Mõnikord vääratades või isegi komistades, siis jälle teed leides tagasi kõvale pinnale.

1990. aastate esimesel poolel ajateenistusse läinutel oleks tänast kaitseväge raske toonasega seostada. Areng relvastuses, varustuses, taristus, aga ka ohvitseride ja allohvitseride mõttemaailmas paistab silma kõigile asjast huvitatud tsivilistidelegi. NATO ühinemiskutse Eestile on meie riigikaitse edukalt sooritatud küpsuseksam. Alliansi küberkaitsekeskuse loomine Tallinna on kui tempel sellel eksamilehel.

Olgem samas ausad, me oleme soovinud oma riiki uuesti üles ehitades, et kaitsevägi areneks kiiremini. Tihtipeale on kiirelt muutunud plaanid ja tehtud liiga palju ad hoc otsuseid, mis juba tehtud plaanid segi on löönud. Näiteks reservarmee ülesehitamisel on kaotatud aega – sellest räägiti omal ajal küll palju, ent tegusid oli vähe. Ometi pole ajateenistusel, mis nüüd vajab järjest targemaid noori mehi, tõsist sõjalist mõtet ilma korraliku reservsüsteemita. Sellega seoses tahan rõhutatult tunnustada praegust kaitseväge juhatajat kindral Ants Laaneotsa, sest on põhjust uskuda, et selles vallas on saabumas paremad ajad ja kunagisi vigu ei korrata.

Eesti peab korruga tegutsema kahes suunas, mis pole vastandlikud, vaid paralleelsed. Arendades oma esmast iseseisvat kaitsevõimet, ei tohi me hetkekski unustada, et Eesti-taolise väikeriigi laiem ja kõige tugevam julgeolekugarantii on kollektiivkaitse ning arusaam, et ülekaaluka vastase vastu me üksi ei saa. Nii ei ole ma kunagi mõistnud neid, kes vastandavad Eestis kollektiivkaitset ja esmast iseseisvat kaitsevõimet. On ju selge, et mida rohkem panustame oma riigikaitsele ja mida professionaalsemalt toimime, seda usutavamad oleme

oma kaitsetahtes ning seda kindlameelsemalt toetavad meid liitlased, kui siin peaks tõsine häda kätte jõudma.

Meil peab jaguma iseenda vastu nõudlikkust ja ausust. NATO-le omal ajal antud poliitiline lubadus viia kaitsekulud kahe protsendini SKTst ei ole tehniline küsimus raha hulgast. Oluline on see, milleks seda raha kasutatakse. Kui otstarbekalt me seda teeme, ega me enam väärata või komista, ega otsuseid ümber tee, pärast seda, kui miljonid on juba kulutatud. Kaitseväelaste varustus, relvastus, elamistingimused ja taristu üldisemalt, samuti kodanikuühiskonna ja riigikaitse ühissamba – kaitseliidu kaasajastamine on ses osas esmatähtsad.

Äärmiselt tähtis on ka kogu ühiskonna, sealhulgas poliitikute, ametnike ja meedia toetus meie kaitseväelastele. Olles kohtunud viie viimase aasta jooksul kõigi NATO Afganistani-operatsioonile suunduvate Eesti üksustega ja käies Lõuna-Afganistanis meie sõduritel külas, mõistan ma hästi kahte asja. Esiteks, kui ohtlik ja raske on nende meeste missioon, ning teiseks, kui oluline on neile teadmine, et ühiskond toetab ja mõistab oma sõdureid, kes sõdivad Eesti riigi eest.

Niisiis, kaitse-eelarvet peab kasutama väga täpselt ja põhjendatult ning mõistagi ei saa me siin käituda rehepaplilikult. See tähendab, et Eestis ei hakata nii-öelda kahe protsendi alt rahastama riigikaitsega vaid õhkõrnalt, kui üldse seotud projekte.

Kõige avaramalt tähendab riigikaitseline nõudlikkus iseenda ja oma liitlaste vastu 21. sajandil aga seda, et Eesti on jätkuvalt aktiivne rahvusvahelises julgeolekupoliitikas, me ei mugandu ja seisame igapäevaselt oma huvide eest.

Artikkel Riigikaitse.EE [veebilehel](#) .